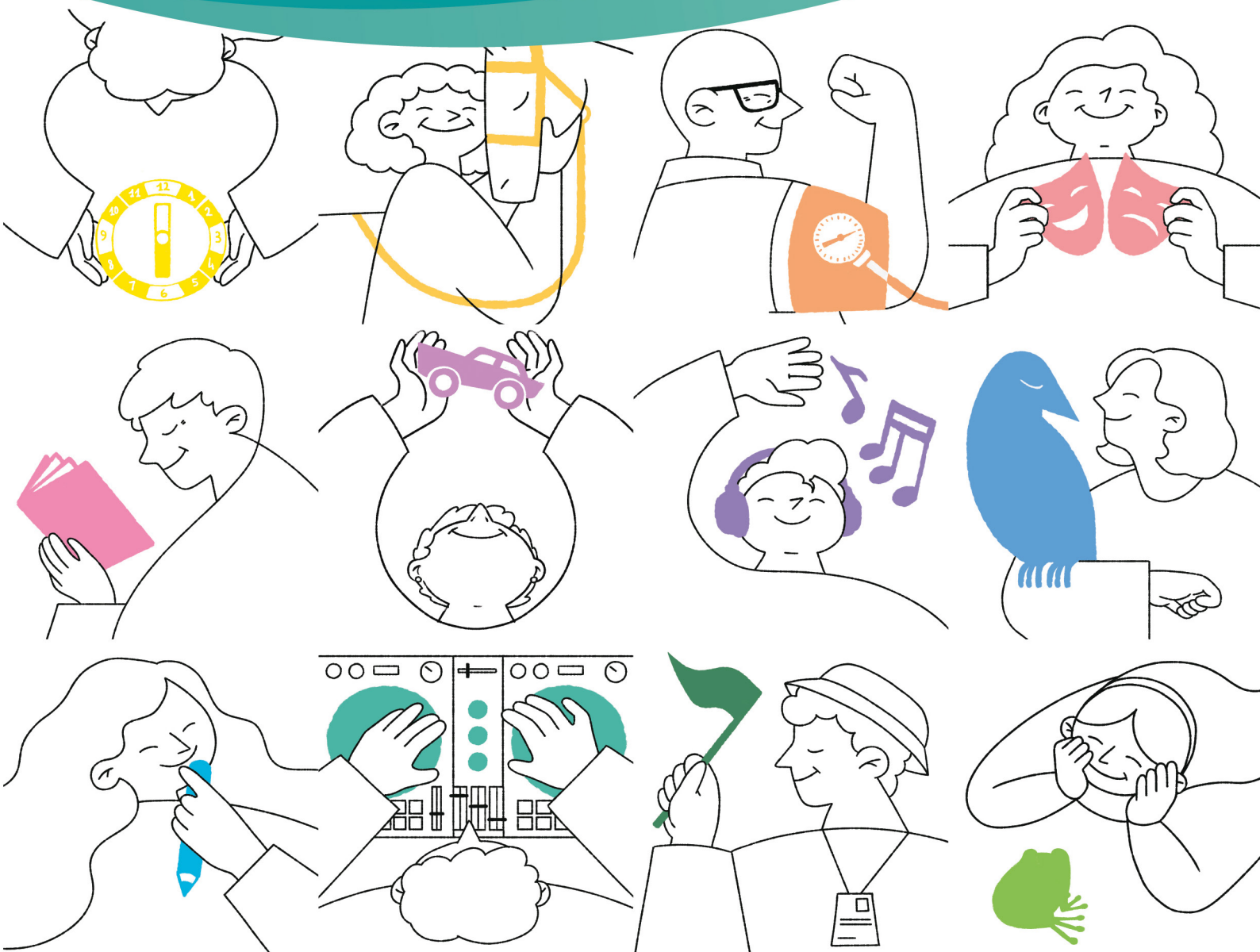
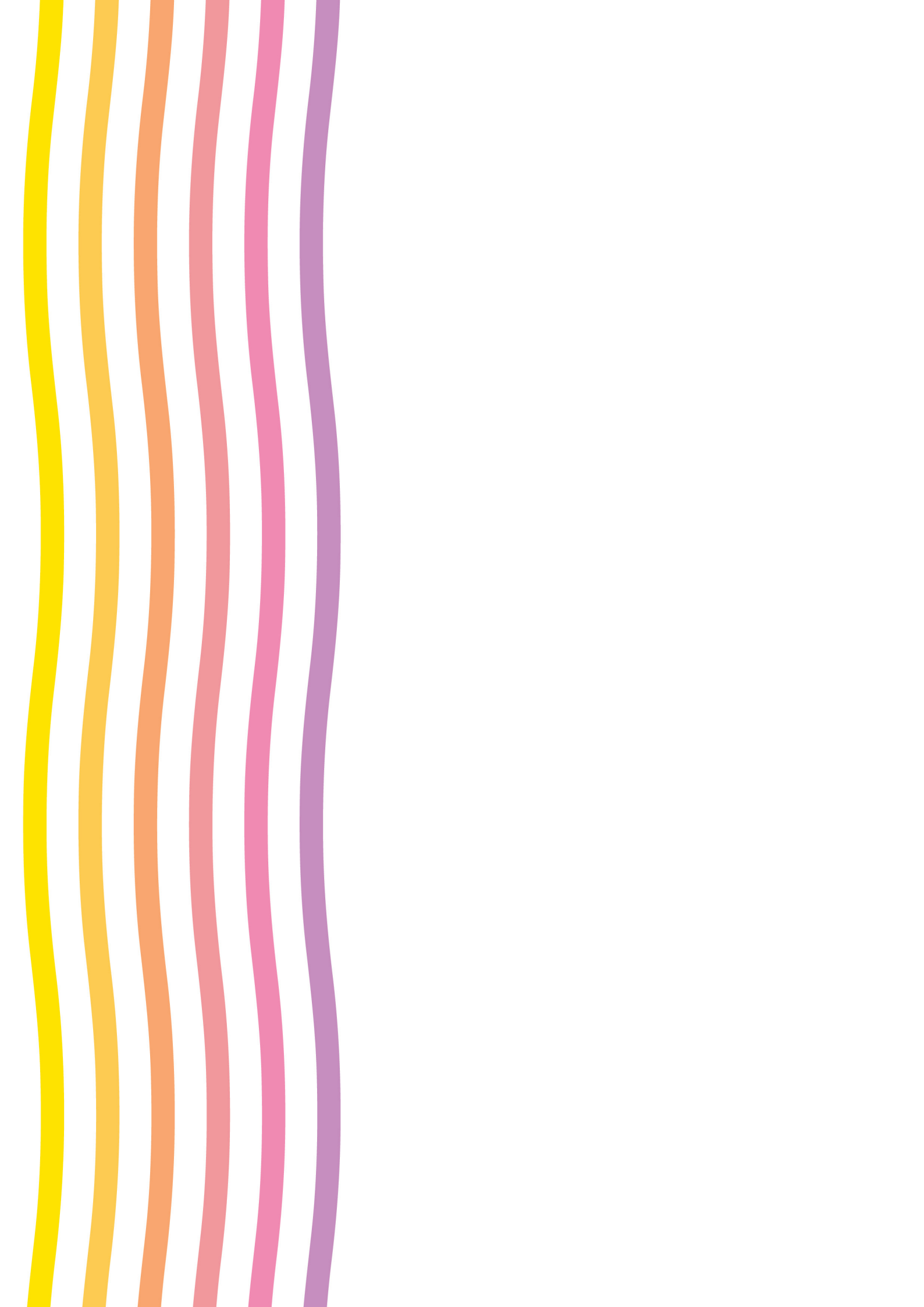

SMERNICE ZA SPODBUJANJE PROSTOVOLJSTVA V OBČINAH

Kazalo

I. UVOD	4
II. DEFINICIJE KLJUČNIH POJMOV	7
III. SMERNICE ZA SPODBUJANJE PROSTOVOLJSTVA	8
1. STRATEŠKA USMERITEV IN VKLJUČEVANJE PROSTOVOLJSTVA V RAZVOJ OBČINE	8
1.1 Oblikovanje strategije prostovoljstva in usklajeno delovanje pri razvoju prostovoljstva	8
1.2 Partnersko sodelovanje z nevladnimi organizacijami	12
2. PROSTOVOLJSTVU PODPORNİ RAZPISI IN FINANCIRANJE	16
2.1 Razpisi in financiranje	16
2.2 Uvedba meril za spodbujanje prostovoljstva	22
2.3 Uvedba prostovoljskega dela kot lasten delež pri sofinanciranju programov in projektov	24
2.4 Financiranje stroškov, povezanih z delom prostovoljcev	26
2.5 Podpora nevladnim organizacijam pri prijavi na državne in evropske razpise	28
3. ZAGOTAVLJANJE USTREZNE INFRASTRUKTURE IN OPREME	30
3.1 Zagotavljanje infrastrukturnih pogojev	30
3.2 Omogočanje dostopa do opreme	32
4. SPODBUJANJE PROSTOVOLJSTVA V RAZLIČNIH DELIH DRUŽBE	35
4.1 Spodbujanje mentorstva in systemske podpore za prostovoljce	35
4.2 Spodbujanje vključujočega prostovoljstva, ki vključuje vse generacije in ranljive skupine	37
4.3 Spodbujanje prostovoljstva med mladimi in otroki	39
5. PROMOCIJA PROSTOVOLJSTVA IN ORGANIZACIJA DOGODKOV	42
5.1 Podeljevanje in pridobivanje nazivov na področju prostovoljstva	42
5.2 Promocija prostovoljstva v lokalnem okolju	46
5.3 Organizacija dogodkov za spodbujanje prostovoljstva in povezovanje organizacij	49
5.4 Župan-prostovoljec in občinska uprava dejavno podpirata prostovoljstvo v skupnosti	51
IV. KORISTNE POVEZAVE	54

I. UVOD

Občine imate ključno vlogo pri razvoju prostovoljstva in povezovanju skupnosti. S svojim razumevanjem lokalnih potreb, pristojnostmi in vplivom lahko ustvarite okolje, v katerem je prostovoljstvo dostopno in cenjeno v vsakdanjem življenju skupnosti.

Z vključevanjem prostovoljstva v občinske strategije, zagotavljanjem ustrezne infrastrukture in finančno podporo prostovoljskim projektom lahko ustvarite trajnostno okolje, v katerem prostovoljstvo ni le dodatek, temveč nepogrešljiv steber lokalnega razvoja. Nevladne organizacije in prostovoljci prispevajo k višji kakovosti življenja v lokalnih skupnostih. S svojimi programi dopolnjujejo javne storitve, zagotavljajo podporo ranljivim skupinam, spodbujajo aktivno državljanstvo in soustvarjajo rešitve za številne družbene izzive sodobnega časa.

Prostovoljci prinašajo pomoč in toplino tja, kjer je najbolj potrebna – obiskujejo osamljene starejše, dostavljajo hrano družinam v stiski, pomagajo pri obnovi domov po naravnih nesrečah, skrbijo za čistejše okolje, nudijo brezplačno učno pomoč za otroke iz socialno šibkejših okolij, organizirajo športne in kulturne dejavnosti. V kriznih situacijah so med prvimi, ki priskočijo na pomoč, bodisi pri zbiranju nujnih potrebščin bodisi pri psihosocialni podpori prizadetim. Njihova prisotnost povezuje lokalno skupnost z inovativnimi rešitvami za boljšo prihodnost, vrača zaupanje, gradi mostove in ustvarja bolj vključujočo skupnost.

Za učinkovito in trajnostno delo pa prostovoljci in organizacije potrebujejo ustrezne pogoje, dolgoročno sistemsko podporo in priznavanje njihovega prispevka. Njihovo delo ni le pomoč, je gonilo sprememb, ki ustvarja bolj vključujočo, sočutno in povezano družbo. Zato smo Mreža regionalnih stičišč nevladnih organizacij ZaNVO, Slovenska filantropija in CNVOS pripravili priročnik s smernicami.

V njem najdete konkretne usmeritve, dobre prakse in uporabna orodja, ki vam bodo pomagala oblikovati strateški in celovit razvoj prostovoljstva v svoji občini. S smernicami vas želimo podpreti pri oblikovanju trajnostnega pristopa k spodbujanju prostovoljstva v svojem okolju in okrepiti dolgoročno partnerstvo med občinami in nevladnimi organizacijami.

V času, ko prevladujejo individualizem in osebni interesi, ostaja prostovoljstvo ena najpomembnejših vrednot – povezuje, zdravi in krepi skupnost. Verjamemo, da lahko občine, nevladne organizacije in posamezniki skupaj soustvarimo družbo, v kateri je prostovoljstvo cenjeno, živo in del naše skupne identitete.

II. DEFINICIJE KLJUČNIH POJMOV

Nevladna organizacija (NVO)

Kot nevladno organizacijo razumemo organizacijo, katere namen ustanovitve ni ustvarjanje dobička, temveč nekaj drugega (npr. razvoj športa, nudenje pomoči socialno ogroženim, povezovanje mladih, starejših ali drugih oseb, varstvo pred nesrečami, nudenje kulturnih dobrin, varstvo človekovih pravic itd.). NVO ni pravno-organizacijska oblika, kot sta društvo in zavod, ampak so NVO lahko različne pravne osebe, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje, kot jih določa Zakon o nevladnih organizacijah (ZNOrg).

Prostovoljska organizacija

Prostovoljska organizacija je nevladna organizacija, vpisana v Vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom iz 38. člena Zakona o prostovoljstvu (ZProst), katere delovanje je z zakonom opredeljeno kot nepridobitno, katere osnovna zasnova ni v nasprotju z opredelitvijo prostovoljstva v 2. členu tega zakona in ki zagotavlja in usposablja prostovoljce za prostovoljsko delo ali v kateri se prostovoljsko delo izvaja v dobro drugih ali splošno korist.

Organizacija s prostovoljskim programom

Organizacija s prostovoljskim programom je javni zavod ali zasebni zavod, ki je za opravljanje storitev javne službe pridobil koncesijo in katerega delovanje je z drugim zakonom opredeljeno kot nepridobitno, v katerem se prostovoljsko delo izvaja na podlagi drugega odstavka 7. člena zakona o prostovoljstvu (ZProst) ter je vpisan v Vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom.

V smernicah smiselno uporabljamo izraza nevladna organizacija, ki je širši pojem, in prostovoljska organizacija, ki je ožji pojem. Za nevladne organizacije (društva, zavodi, ustanove) velja, da se kot prostovoljska organizacija štejejo takrat, ko izvajajo prostovoljsko delo v dobro drugih ali v splošno korist ali zagotavljajo in usposabljaajo prostovoljce za prostovoljsko delo ter so vpisani v Vpisnik prostovoljskih organizacij.

Vir: <https://www.cnvos.si/>

III. SMERNICE ZA SPODBUJANJE PROSTOVOLJSTVA

1. STRATEŠKA USMERITEV IN VKLJUČEVANJE PROSTOVOLJSTVA V RAZVOJ OBČINE

Občine, ki si prizadevajo za dejavno skupnost in višjo kakovost življenja, prepoznajo vrednost prebivalcev, ki s svojimi pobudami in sodelovanjem prispevajo k iskanju skupnih rešitev. Prostovoljstvo je pri tem ključno orodje, saj spodbuja angažiranost, krepi odpornost skupnosti in prispeva k trajnostnim rešitvam. Z jasno strateško usmeritvijo in sistemsko podporo ter z vključevanjem prostovoljstva v občinske strategije in projekte lahko občine ustvarite spodbudno okolje, v katerem je prostovoljstvo prepoznano kot pomemben del razvoja. Državna [Strategija razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva](#) ter evropski strateški agendi [PAVE](#) (Policy Agenda on Volunteering in Europe) in [BEV2030](#) (Blueprint for European Volunteering 2030) poudarjajo, naj politike na vseh ravneh – tudi na lokalni – temeljijo na sodelovanju vseh deležnikov ter prispevajo k ustvarjanju vključujočih in povezovalnih skupnosti.

1.1 Oblikovanje strategije prostovoljstva in usklajeno delovanje pri razvoju prostovoljstva

Načini podpore

- ▶ **Prostovoljstvo vključite v ključne strateške občinske dokumente.**
- ▶ **Omogočajte nevladnim organizacijam sodelovanje pri oblikovanju strategij**, ki se nanašajo na njihova področja delovanja, s čimer se zagotavlja bolj vključujoče in učinkovite politike.
- ▶ **Skupaj z nevladnimi organizacijami oblikujte vizijo razvoja prostovoljstva in sistem priznavanja prostovoljskega dela.**
- ▶ **Sprejmite samostojno strategijo za razvoj prostovoljstva**, ki vključuje cilje, ukrepe in načine spremljanja vpliva prostovoljskih dejavnosti.
- ▶ **Seznajte vse občinske urade z zakonodajo in državnimi usmeritvami za prostovoljstvo** (Zakon o prostovoljstvu, Strategija razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva 2018–2023) ter zagotovite usklajeno delovanje občinske uprave pri podpori prostovoljskim programom in projektom.

»Kaj je pravzaprav naša identiteta in kako jo graditi? Iskreno verjamem, da je pravi odgovor v naših društvih in nadpovprečno angažiranih občanih-prostovoljcih.

Prav skozi prostovoljsko delo in dejavnosti društev nastajajo močne, a pogosto nevidne vezi, ki povezujejo skupnost.

Sprašujem se, kako to delo še bolj spodbujati in krepiti, saj današnji čas prostovoljstvu ni naklonjen. Ne gre le za razmere v državi, temveč za širšega duha časa, ki postavlja osebne, pogosto egoistične interese pred skupno dobro.

Prav zato verjamem, da sta prostovoljstvo in delo v društvih najboljši odgovor in protistrup takšnemu razmišljanju ter najbolj pristna oblika altruističnega udejstvovanja v skupnosti.«

Nejc Smole, župan Občine Medvode

PRIMERI IZ PRAKSE

Strategije za mlade:

- ▶ Strategija razvoja mladinskega dela v Mestni občini Kranj 2022–2030
- ▶ Strategija Mestne občine Ljubljana za mlade 2016–2025
- ▶ Strategija za mlade v Mestni občini Ptuj 2021–2025
- ▶ Strategija Mestne občine Novo mesto za mlade 2021–2030
- ▶ Strategija za mlade občine Radlje ob Dravi 2022–2026
- ▶ Strategija za mlade v občini Jesenice za obdobje 2024–2033
- ▶ Strategija za mlade Ajdovščina 2024–2028
- ▶ Strategija za mlade v občini Ivančna Gorica 2022–2030
- ▶ Strategija za mlade v občini Mežica 2023–2026

Strategije za starejše občane in občanke:

- ▶ Strategija starosti prijazne usmeritve in aktivnosti v občini Medvode do leta 2026
- ▶ Strategija za starejše v Mestni občini Nova Gorica 2022–2026
- ▶ Strategija dolgožive družbe za obdobje Mestne občine Novo mesto 2025 do 2035

Strategije razvoja športa

- ▶ Strategija razvoja športa v MOK 2022–2030

Strategije in programi na področju zdravja:

- ▶ Strategija Občine Radlje ob Dravi v okviru projekta Zdrava mesta za obdobje 2022–2026
- ▶ Program projekta Koper Zdravo mesto za obdobje od 2020 do 2024

»Prostovoljstvo je mogoče uspešno vključevati v različne lokalne strategije, denimo na področjih kulture, športa in zdravja. Ključno pa je, da občinska uprava deluje usklajeno, saj trenutno praksa kaže, da nekateri uradi prostovoljsko delo upoštevajo (npr. pri razpisih za družbene dejavnosti), drugi pa ne.

Občine, ki ustvarjajo podporno okolje za prostovoljstvo in razvoj prostovoljskih organizacij, vključujejo prostovoljske organizacije že pri načrtovanju strateških dokumentov ter prisluhnejo njihovim izzivom.

Dobre prakse občin so tudi vsakoletna srečanja, eden izmed primerov je na področju sociale, ko se vsaj enkrat na leto zberejo center za socialno delo, šole, humanitarne organizacije in drugi ključni deležniki ter skupaj iščejo rešitve za lokalne potrebe.«

Sabrina Lever, vodja projektov, Slovenska filantropija

1.2 Partnersko sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Občine imate ključno vlogo pri uspešnem razvoju prostovoljstva, saj lahko z vzpostavitvijo trajnega, partnerskega odnosa z nevladnimi organizacijami zagotovite usklajeno odzivanje na potrebe skupnosti. Partnersko sodelovanje, v katerem se povežejo lokalna skupnost, javni zavodi in nevladne organizacije, ustvarja spodbudno okolje za razvoj prostovoljskih pobud in prispeva k celostnemu reševanju težav, oblikovanju novih, še bolj pestrih dejavnosti ter skupnih, trajnostnih rešitev za obstoječe in prihodnje izzive.

Načini podpore

► Redno sodelovanje in dialog.

Župan* in pristojne občinske službe lahko organizirate srečanja z nevladnimi organizacijami z različnih področij (humanitarne, mladinske, okoljevarstvene, športne, kulturne organizacije ...) z namenom izmenjave informacij o potrebah v skupnosti ter oblikovanja skupnih predlogov za izboljšave in ukrepe.

► Skupno reševanje ključnih izzivov.

Skupaj z nevladnimi organizacijami razvijajte rešitve za ključne izzive, kot so organizacija prevozov za starejše, programi za socialno ogrožene, varstvo otrok ipd.

► **Partnerski projekti.** Povabite nevladne organizacije k sodelovanju že pri načrtovanju razvojnih projektov in

razmisleku o skupni obravnavi izzivov z vključevanjem prostovoljcev.

► Vzpostavitev sistema koordinacije ob izrednih razmerah.

Vzpostavite in vodite koordinacijske skupine, v katere vključite predstavnike nevladnih organizacij (tudi tistih, ki niso del civilne zaščite in imajo usposobljene prostovoljce/-ke), javnih zavodov (kot so šole, centri za socialno delo, domovi za starejše), civilne zaščite in druge pomembne sodelujoče. Poskrbite za redno komunikacijo in dopolnitev protokolov za sodelovanje in vključevanje neorganiziranih prostovoljcev v izrednih razmerah ter vzpostavite sistem za delitev informacij in usklajen odziv na krizne situacije.

► Vzpostavitev koordinacijskih skupin.

Vzpostavite koordinacijske skupine za celostno nagovarjanje izzivov in razvijanje sistemskih rešitev, na primer skupino za obravnavo socialnih stisk, ki povezuje humanitarne organizacije, centre za socialno delo, šole, mladinske centre in druge.

► Povezovanje nevladnih organizacij z javnim in zasebnim sektorjem.

Povezovanje in usklajevanje nevladnega, javnega in zasebnega sektorja pripomoreta k boljšemu razumevanju potreb po storitvah na terenu in sočasno izboljšujeta izkoriščanje potenciala in zmožnosti nevladnih organizacij za zagotavljanje teh storitev, tudi s pomočjo prostovoljcev. Spodbujajte

**Uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.*

sodelovanje, redno srečevanje in razprave, na primer s povezovanjem šol z muzeji, domovi starejših občanov, kulturnimi in okoljskimi organizacijami, kar prispeva k širjenju znanja, solidarnosti in dejavnemu vključevanju prebivalcev.

► **Podpora lokalnim prostovoljskim pobudam.** Dejavno podpirajte lokalne prostovoljske pobude in prakse, ki krepijo medsebojno povezovanje, oblikovanje skupnih vrednot ter spodbujajo medgeneracijski in medkulturni dialog.

► **Ciljno usmerjena finančna podpora.** Reden dialog z nevladnimi organizacijami vam omogoča, da poznate delovanje organizacij in prostovoljske pobude ter učinkovito usmerjajte finančno podporo v projekte in programe, ki prinašajo največje koristi za skupnost ter prispevajo k dolgoročni družbeni blaginji.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ V Občini Litija deluje [Svet za medgeneracijsko povezovanje](#), katerega poslanstvo je tvorno sodelovanje pri oblikovanju politik na področjih položaja starejših in medgeneracijskega povezovanja v občini Litija. Povezuje javne zavode in nevladne organizacije z namenom povezovanja, sodelovanja in prostovoljstva med različnimi generacijami.
- ▶ Za večjo mobilnost in vključevanje starejših v družbeno življenje v lokalnem okolju občine omogočajo s projekti, ki jih izvajajo v sodelovanju z nevladnimi organizacijami in prostovoljci. Mestna občina Novo mesto omogoča izvajanje brezplačnih prevozov za starejše [Sopotniki](#), [Prostofer](#) in [Rudi](#), Občina Velenje pa [Kamerat](#).
- ▶ Mestna občina Koper v okviru projekta [Zdravo mesto](#) financira delovno mesto koordinatorja za prostovoljstvo, ki na ravni občine povezuje NVO in javne zavode, usposablja mentorje prostovoljcev in prostovoljce ter promovira prostovoljstva. Projekt je sofinanciran iz sredstev ministrstva za okolje, podnebje in energijo.
- ▶ Občina Postojna izvaja projekt [MILEstone](#) za integracijo mladoletnikov brez spremstva in prostovoljstva mladih. Gre za projekt, sofinanciran iz razpisa Interreg Europe, namenjen vključevanju mladih migrantov (ki ne prihajajo iz držav članic Evropske unije) na trg dela. V okviru projekta bodo med drugim s sodelovanjem lokalnih prostovoljcev, NVO ali javnih zavodov, pripravili nov lokalni program za mladino v občini Postojna, v katerem bo del programa bo namenjen tudi mladim migrantom.
- ▶ Občina Črna na Koroškem je v sodelovanju s Slovensko filantropijo vzpostavila [prostovoljski servis](#), namenjen vključevanju prostovoljcev ob izrednih razmerah in odpravljanju posledic poplav v občini.

»Naša vizija je bila ustvariti družbo, ki spodbuja prostovoljstvo, presega individualizem in kapitalistične vrednote ter krepi idejo solidarnosti že pri najmlajših.

Želeli smo oblikovati podporno okolje, kjer so prostovoljske in nevladne organizacije prepoznane kot pomembne gradnice družbe. Ugotovili smo, da prostovoljstvo v naši skupnosti ni dovolj zakoreninjeno, primanjkuje pa tudi usposobljenih prostovoljcev in mentorjev.

Kot odgovor na te izzive smo skupaj s Slovensko filantropijo vzpostavili Prostovoljsko pisarno v Kopru, ki smo ji zagotovili ustrezne prostore za delovanje.

Na tak način smo vzpostavili sistematičen pristop k spremljanju stanja na terenu in mapiranju potreb.

Čeprav so bili začetki zahtevni, saj je bilo zaupanje ustanov in organizacij sprva težko pridobiti, je občina odigrala ključno vlogo kot podpornica in povezovalka različnih organizacij oziroma ustanov, prostovoljske pisarne in prostovoljcev.

Danes je pisarna prepoznavno središče, ki prostovoljstvo širi na različnih področjih, med drugim tudi kulture in športa, ter povečuje zavedanje, da so prostovoljci ključni nosilci številnih dogodkov in dejavnosti v lokalni skupnosti, in to ne le v kriznih trenutkih, temveč kot stalni del delovanja družbe.«

Emina Lišič Glavaš, višja svetovalka za zdravstveno in socialno varstvo,
Mestna občine Koper

2. PROSTOVOLJSTVU PODPORNİ RAZPISI IN FINANCIRANJE

2.1 Razpisi in financiranje

Prostovoljstvo je ključno za povezano in solidarno družbo ter krepitev lokalnih skupnosti, zato je še posebej pomembno zagotavljati ustrezne pogoje za izvajanje prostovoljskega dela in razvoj prostovoljskih organizacij. S tem pripomorete k večji kakovosti in promociji prostovoljskega dela, stabilnejšemu in trajnejšemu delovanju organizacij, posledično pa tudi k večjim učinkom za lokalno skupnost.

Načini podpore

- ▶ Vsaj **10 odstotkov sredstev posameznega javnega razpisa** namenite izključno projektom in programom prostovoljskih organizacij. To naredite tako, da že v razpisu določite, da bo najmanj 10 odstotkov razpisnih sredstev dodeljenih projektom in programom prostovoljskih organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo ali pa so namenjeni razvoju prostovoljstva. Takšna delitev sredstev je mogoča na podlagi 37. člena [ZProst.](#)

► **Večletni razpisi.** Vzpostavite večletno financiranje prostovoljskih programov, saj le stabilno financiranje omogoča dolgoročno načrtovanje, večjo učinkovitost in trajnostno delovanje organizacij. Pomembno je, da ob sprejemanju občinskega proračuna določite sredstva za ta namen in največji obseg obveznosti, ki zahtevajo plačilo v prihodnjih letih. Večletno financiranje je skladno z določbo 51. člena [Zakona o javnih financah](#), ki omogoča sklepanje večletnih pogodb, če so sredstva za prihodnja leta ustrezno načrtovana in potrjena. Podrobni koraki za uvedbo večletnega financiranja in pripravo razpisa so opisani v [Priročniku o izvajanju občinskih razpisov](#).

PRIMERI IZ PRAKSE

► **Mestna občina Maribor:**

[Javni razpis za podporo programom v mladinskem sektorju v letih 2024 in 2025](#)

► **Občina Škofja Loka:**

[Javni razpis za sofinanciranje socialnih, invalidskih in humanitarnih dejavnosti v občini Škofja Loka v letih 2025 in 2026](#)

► **Mestna občina Novo mesto:**

[Javni razpis za sofinanciranje letnega delovanja organizacij in posameznikov za triletno obdobje – 2025, 2026 in 2027 – in sofinanciranje novih, enkratnih projektov za leto 2025](#)

-
- **Pavšalno financiranje.** Poenostavite javne razpise, namenjene spodbujanju prostovoljskih projektov in programov z uvedbo pavšalnega financiranja stroškov, kar zmanjšuje administrativno obremenitev tako občine kot prostovoljskih organizacij. Podrobnejši koraki do pavšalnega financiranja so pojasnjeni v [Smernicah za izvajanje občinskih javnih razpisov](#).

PRIMERI IZ PRAKSE

- Mestna občina Maribor je pavšalno financiranje uvedla v okviru [Javnega razpisa za izbiro kulturnih projektov](#). Ob prijavi prijavitelji priložijo podoben finančni načrt za predlagane dejavnosti, pri tem jim je v pomoč katalog stroškov s priporočljivimi zneski. Pri pavšalnem financiranju uspešni prijavitelji le vsebinsko poročajo o izvedenem projektu in izplačani znesek upravičijo z dokazili o doseženih rezultatih projekta. Prijavitelji ne prilagajajo finančnega poročila in dokazil. Ne glede na to pa vodijo natančno evidenco stroškov v skladu z veljavnimi računovodskimi standardi in splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

► **Predplačila.** Izvajanje predplačil zelo pripomore k bolj lahke-
mu in nemotenemu izvajanju programov in projektov nevladnih
organizacij, kot če sredstva iz javnih razpisov dobijo šele po koncu
projekta oziroma programa. Občine lahko takoj po podpisu pogod-
be o sofinanciranju nevladnim organizacijam nakažete predplačilo
v višini 70 odstotkov pogodbene vrednosti. Predplačila ureja 33.
člen [Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije](#) za leti
2025 in 2026. Predplačilo predvidite v javnem razpisu, predstavite
dinamiko in pravila izvajanja predplačil. Podrobnejši koraki upora-
be predplačil so predstavljeni v [Smernicah za izvajanje občinskih
javnih razpisov](#).

PRIMERI IZ PRAKSE

- **Mestna občina Kranj:** [Javni razpis za sofinanciranje nevladnih
organizacij na področju socialnega varstva za leto 2025](#); način
izplačevanja sredstev opredeljuje 5. člen pogodbe o sofinancira-
nju.
- **Občina Škofja Loka:** [Javni razpis za sofinanciranje socialnih,
invalidskih in humanitarnih dejavnosti v občini Škofja Loka v
letih 2025 in 2026](#); način izplačevanja sredstev opredeljuje 5. člen
pogodbe o sofinanciranju.

-
- ▶ **Pravočasna objava javnih razpisov.** Razpise za celoletno delovanje objavite ob zaključku koledarskega leta za naslednje leto oziroma najpozneje januarja za tekoče leto. Datum objave naj bo predvidljiv, vsako leto v istem obdobju. Pravočasne objave javnih razpisov spodbujajo stabilnost in neprekinjenost izvajanja programov in projektov, s katerimi nevladne organizacije odgovarjajo na potrebe v skupnosti.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ **Mestna občina Ljubljana:** [Javni razpis za sofinanciranje projektov za leto 2025 in programov za obdobje od leta 2025 do 2027 s področja mladinskega sektorja v MOL](#) (objava 25. 10. 2024)
- ▶ **Mestna občina Maribor:** [Javni razpis za izbiro kulturnih projektov, ki jih bo v letu 2025 sofinancirala Mestna občina Maribor](#) (objava: 15. 11. 2024)

»Prostovoljni projekti za svoje nemoteno delovanje potrebujejo stabilne in trajnostne vire financiranja. Pri oblikovanju Hiše Sadeži družbe Žalec smo si prizadevali za pravno formalno urejenost, zato smo pridobili soglasja občinskega sveta in sklenili pogodbo s Slovensko filantropijo.

Poskrbeli smo tudi za ustrezne prostorske pogoje – na voljo je 111 m² prostora, ki je v brezplačnem najemu, občina pa delno sofinancira obratovalne stroške.

V proračunu Občine Žalec smo redno zagotavljali finančna sredstva za delovanje Hiše, kar je bilo še posebej ključno v obdobjih, ko ni bilo državnega sofinanciranja (od leta 2022 do sredine leta 2024). S tem smo omogočili, da se je pester program dejavnosti ohranil tudi v teh letih. S trajnim in rednim financiranjem iz občinskega proračuna smo tako zagotovili stabilnost in kontinuiteto prostovoljskih projektov.«

Nataša Gaber Sivka, vodja Urada za družbene dejavnosti, Občina Žalec

2.2 Uvedba meril za spodbujanje prostovoljstva

V okviru prizadevanj za večje vključevanje prostovoljskih organizacij v lokalne skupnosti in uresničevanje javnega interesa občine pogosto določijo posebna merila, na podlagi katerih prijavljenim prostovoljskim programom in projektom dodelijo dodatne točke.

Med pogostimi merili so:

- ▶ število dejavnih prostovoljcev, vključenih v program oz. projekt;
- ▶ število opravljenih prostovoljskih ur; občina lahko pridobi podatke o opravljenih prostovoljskih urah in številu prostovoljcev iz [javno objavljenih poročil o prostovoljstvu AJ PES](#) in jih upošteva pri točkovanju na razpisih;

- ▶ vpis v [Vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom](#);
- ▶ priznanja in/ali nagrade, povezane s prostovoljstvom, ki jih je prejela organizacija ali njeni prostovoljci;
- ▶ število opravljenih usposabljanj za namen krepitve kompetenc prostovoljcev, mentorjev in koordinatorjev, povezanih s področjem delovanja prostovoljske organizacije in prostovoljskim delom.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ **Občina Postojna:** Javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje izvedbe programov in projektov s področja družbenih dejavnosti v Občini Postojna v letu 2025
- ▶ **Občina Trbovlje:** Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih nevladnih organizacij v letu 2025
- ▶ **Mestna občina Kranj:** Javni razpis za sofinanciranje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva za leto 2025
- ▶ **Mestna občina Koper:** Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov medgeneracijskega povezovanja in spodbujanja prostovoljstva v Mestni občini Koper za leto 2025
- ▶ **Občina Škofja Loka:** Javni razpis za sofinanciranje socialnih, invalidskih in humanitarnih dejavnosti v občini Škofja Loka v letih 2025 in 2026

2.3 Uvedba prostovoljskega dela kot lasten delež pri sofinanciranju programov in projektov

Če za pridobitev sredstev v okviru javnih razpisov od prostovoljskih organizacij zahtevate zagotovitev lastnega deleža sofinanciranja, kot lasten vložek upoštevajte vrednost opravljenega prostovoljskega dela. Upoštevanje prostovoljskega dela je za občino obvezno, to določa peti odstavek 37. člena [Zakona o prostovoljstvu](#).

► Upoštevanje prostovoljskega

dela. V besedilu razpisa opozorite na možnost in način upoštevanja prostovoljskega dela kot lastnega vložka.

► Uveljavljanje prostovoljskega dela.

V finančnem načrtu programa ali projekta predvidite vpis prostovoljskega dela tako med prihodke kot med stroške dela. Ocenjena vrednost opravljenega prostovoljskega dela se določi glede na vrsto opravljenega prostovoljskega dela, kot to določa 21. člen [Pravilnika o področjih prostovoljskega dela in vpisniku](#).

► Dokazila in evidentiranje. Ob predložitvi vsebinskega in finančnega poročila zahtevajte tudi dokazila o evidentiranju in vrednotenju prostovoljskega dela, skladno z besedilom javnega razpisa in obrazci, ki so lahko del razpisne dokumentacije.

Pravilno upoštevanje prostovoljskega dela je pojasnjeno v [Smernicah za izvajanje občinskih javnih razpisov in Priročniku o izvajanju občinskih razpisov](#).

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ **Mestna občina Kranj:** Javni razpis za sofinanciranje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva za leto 2025
- ▶ **Občina Jesenice:** Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov s področja socialnega varstva v občini Jesenice za leto 2025
- ▶ **Mestna občina Ljubljana:** Javni razpis za sofinanciranje projektov za leto 2025 in programov za obdobje od leta 2025 do 2027 s področja mladinskega sektorja v MOL
- ▶ **Mestna občina Maribor:** Javni razpis za izbiro kulturnih projektov, ki jih bo v letu 2025 sofinancirala Mestna občina Maribor
- ▶ **Mestna občina Murska Sobota:** Javni razpis za sofinanciranje programov na področju socialnega in zdravstvenega varstva v letu 2025
- ▶ **Občina Ivančna Gorica:** Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti društev in zvez na področju turizma v Občini Ivančna Gorica za leto 2024

2.4 Financiranje stroškov, povezanih z delom prostovoljcev

Prostovoljci imajo pravico do povračila stroškov, povezanih z opravljanjem svojega dela (npr. povračilo stroškov prevoza, prehrane). Občine lahko z zagotovljeno podporo bistveno prispevate k stabilnosti nevladnih organizacij in njihovi sposobnosti učinkovitega odzivanja na potrebe skupnosti.

V okviru javnih razpisov spodbujajte kakovostno prostovoljstvo z upoštevanjem in financiranjem stroškov, ki nastajajo pri izvajanju prostovoljskega dela.

Med upravičene stroške projekta ali programa lahko sodijo:

- ▶ **stroški prehrane in prevoza ter nadomestilo za uporabo lastnih sredstev.**

Te stroške prostovoljske organizacije izplačajo prostovoljcem skladno z 31. členom [Zakona o prostovoljstvu](#) (ZProst);

- ▶ **strošek nezgodnega zavarovanja prostovoljca.** Prostovoljska organizacija prostovoljca zavaruje, ko se prostovoljsko delo opravlja v pogojih, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali življenje prostovoljca in kot to določa drugi odstavek 29. člena ZProst;

- ▶ **strošek zavarovanja odgovornosti.**

Prostovoljske organizacije sklenejo zavarovanje za morebitno škodo, povzročeno med opravljanjem prostovoljskega dela, na primer pri izvedbi prevozov, taborov, letovanj, organizacije dogodkov in podobnih dejavnosti;

- ▶ **strošek usposabljanj in izobraževanj za prostovoljce.**

Povrnitev stroškov za usposabljanja ali izobraževanja, ki so potrebna za opravljanje posameznega prostovoljskega dela;

- ▶ **strošek dela mentorjev in koordinatorjev prostovoljcev,** njihove udeležbe na usposabljanjih ter morebitne podpore, na primer v obliki supervizije.

PRIMERI IZ PRAKSE

- **Občina Dravograd na podlagi:** [Javnega razpisa za sofinanciranje dejavnosti prostovoljstva v letu 2024](#) prostovoljskim organizacijam ali organizacijam s prostovoljskim programom sofinancira stroške, povezane z izvajanjem prostovoljskega dela, ter stroške mentorjev in koordinatorjev prostovoljstva v prostovoljskih organizacijah.
- **Mestna občina Koper v okviru:** [Javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov medgeneracijskega povezovanja in spodbujanja prostovoljstva v Mestni občini Koper za leto 2025](#) med drugim sofinancira stroške programov usposabljanja in izobraževanja za prostovoljce in njihove mentorje.

2.5 Podpora nevladnim organizacijam pri prijavi na državne in evropske razpise

Številne nevladne organizacije imajo izvirne ideje in velik potencial za širitev svojih programov ne le na državni ravni, temveč tudi mednarodni. Pri tem jih pogosto ovira pomanjkanje finančnih sredstev, potrebnih za zagotavljanje lastne udeležbe pri prijavih na državne in evropske razpise. S strateško finančno podporo lahko organizacijam omogočite dostop do dodatnih virov financiranja ter s tem dolgoročno prispevate k stabilnosti in razvoju prostovoljstva ter mednarodnemu povezovanju organizacij.

Načini podpore

► **Omogočite sofinanciranje programov in projektov.** Ko nevladne organizacije pridobijo sredstva na državnih ali evropskih razpisih (npr. Ustvarjalna Evropa, Erasmus+, Evropski socialni sklad, ESRR, LIFE, programi Interreg, EFTA), jim omogočite zagotavljanje sredstev za sofinanciranje njihovega lastnega finančnega prispevka (lastnega deleža). Prav tako je pomembno omogočiti sofinanciranje programov in projektov, pri katerih je pogoj za sodelovanje na javnem razpisu sofinanciranje z lokalne ravni (občine).

► **Spodbujajte mednarodno sodelovanje.** Spodbujajte povezovanje nevladnih organizacij z organizacijami ali predstavniki pobratenih mest ali drugih članov mednarodnih mrež. S tem spodbujate razvoj prostovoljstva, prenos dobrih praks in razvoj novih prostovoljskih programov.

PRIMERI IZ PRAKSE

- **Občina Slovenj Gradec v okviru:** Javnega poziva za sofinanciranje uspešnih prijav nevladnih organizacij na državnih in evropskih razpisih omogoča pridobitev finančne podpore organizacijam, ki imajo podpisano pogodbo o sofinanciranju in izvedbi projekta ter podajo natančno izdelan finančni načrt z jasno opredeljenimi prihodki in odhodki ter izkažejo delež sredstev, ki so jih pridobili iz drugih virov.

3. ZAGOTAVLJANJE USTREZNE INFRASTRUKTURE IN OPREME

3.1 Zagotavljanje infrastrukturnih pogojev

Nevladne organizacije za učinkovito delovanje potrebujejo ustrezne infrastrukturne pogoje. Ena ključnih oblik podpore občine je zagotavljanje prostorov in pokrivanje osnovnih stroškov, kar nevladnim organizacijam omogoča nemoteno izvajanje dejavnosti, prireditev in prostovoljskih dejavnosti v dobro celotne skupnosti. To omogoča tudi pravna podlaga, tj. [Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti \(ZSPDSLS-1\)](#), ki občinam omogoča izvedbo večine spodaj naštetih ukrepov.

Načini podpore

► **Omogočite brezplačno ali subvencionirano uporabo prostorov.**

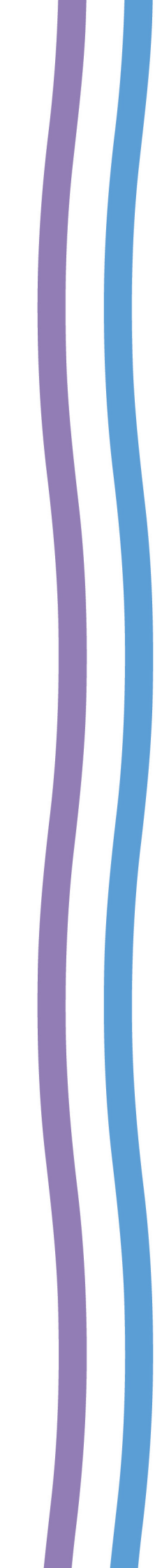
Za izvedbo programov in projektov omogočite nevladnim organizacijam uporabo prostorov v občinski lasti, kot so kulturni domovi, skupnostni, mladinski in večgeneracijski centri, šolske dvorane, prostori krajevnih in vaških skupnosti, sejne sobe, prostori sodela (coworking) ter prostori s posebno namembnostjo, kot so skladišča, ki jih lahko brezplačno ali subvencionirano uporabijo za izvajanje rednih dejavnosti, programov, sestankov, občnih zborov, prireditev in dogodkov. Pogoje uporabe lahko zapišete v obliki pravilnikov ter sodelovanje formalizirate v obliki pogodbe o uporabi. Na ta način pripomorete k znižanju stroškov delovanja organizacij, spodbujate nastanek novih

pobud in zvišate tako prepoznavnost kot dostopnost programov za prebivalce.

► **Stroške uporabe prostorov upoštevajte kot upravičene stroške.**

V okviru javnih razpisov za sofinanciranje programov in projektov podprite nevladne organizacije tudi s kritjem stroškov, ki so povezani z uporabo prostorov, kot so najemnine, stroški elektrike, vode, interneta in vzdrževanja. S tem omogočate stabilnejše in dostopnejše pogoje za delo prostovoljcev ter spodbujate razvoj trajnostnih prostovoljskih programov v lokalni skupnosti.

► **Prazna občinska stanovanja dajte v uporabo.** V primeru praznih občinskih stanovanj lahko ponudite stanovanje organizacijam, ki izvajajo ustrezne socialnovarstvene in prostovoljske programe, kot so na primer varne hiše, omogočanje namestitve za migrante, brezdomce ali za nastanitev prostovoljcev, ki so na dolgoročni prostovoljski dejavnosti v svojem kraju. Tako boste pomembno podprli organizacije pri izvajanju programov pomoči ali zagotovili osnovne pogoje za delo in bivanje prostovoljcev, kar povečuje njihovo prisotnost, učinkovitost in vpetost v lokalno skupnost.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Primeri dobrih praks sodelovanja med občinami in nevladnimi organizacijami pri rabi prostorov so zbrani v priročniku [Prostori ZA skupnost](#), ki je nastal v sodelovanju [Mreže regionalnih stičišč nevladnih organizacij ZaNVO](#).

3.2 Omogočanje dostopa do opreme

Podprite nevladne organizacije pri izvedbi dejavnosti, tako da jim omogočite uporabo različne opreme. Izposojijo lahko formalizirate v obliki zapisnika o izposoji. Nevladnim organizacijam dostop do kakovostne opreme omogoča bolj učinkovito, varno in kakovostno izvajanje dejavnosti in znižuje stroške delovanja.

- ▶ **Pohištvo in stojnice:** mize, stoli, šotori, stojnice
- ▶ **Večmedijska oprema:** ozvočenje za dogodke, projektorji, mikrofoni, prenosni računalniki
- ▶ **Pripomočki za čiščenje in vzdrževanje:** metle, sesalci za velike površine
- ▶ **Orodje in druga oprema:** različna orodja za delo
- ▶ **Prevozna sredstva:** kombi za prevoz materiala ali udeležencev

PRIMERI IZ PRAKSE

- Občine, ki izvajajo prevoze za starejše [Sopotniki](#) in [Prostofer](#), zagotavljajo potrebno opremo, v tem primeru vozila za opravljanje brezplačnih prevozov za starejše.

»Eden ključnih izzivov za prostovoljske organizacije so ustrezni prostori za delovanje in izvajanje dejavnosti.

Na voljo je več dobrih praks – od omogočanja brezplačne uporabe občinskih prostorov, kar omogoča Zakon o stvarnem premoženju, do začasne uporabe prostorov in opreme javnih zavodov.

Temi smo v okviru Mreže ZaNVO namenili posebno konferenco z naslovom Prostori ZA skupnost, na kateri je nastal tudi priročnik s pravnimi podlagami in primeri dobrih praks.«

Klara Kržišnik, Za NVO – Mreža regionalnih stičišč nevladnih organizacij

4. SPODBUJANJE PROSTOVOLJSTVA V RAZLIČNIH DELIH DRUŽBE

4.1 Spodbujanje mentorstva in sistemske podpore za prostovoljce

Mentorstvo prostovoljcem je eden ključnih mehanizmov podpore za kakovostno vodenje prostovoljstva. Usposobljen mentor ima nepogrešljivo vlogo, saj njegova podpora vpliva tako na kakovost opravljenega dela kot tudi na zadovoljstvo prostovoljcev in uporabnikov.

Načini podpore

► **Predvidite sredstva za zaposlovanje in vključevanje.** Omogočite javna sredstva za podporo zaposlovanju in vključevanju vodij nevladnih organizacij, prostovoljskih organizacij in mentorjev ter koordinatorjev prostovoljstva na posameznih vsebinskih področjih.

► **Upoštevajte stroške dela mentorja.** Priporočilo, ki temelji na dobrih praksah doma in v tujini, je en mentor za od 30 do 50 redno (vsaj 24 ur na leto) vključenih prostovoljcev. Ne pozabite, da lahko

mladoletne osebe ter osebe z delno ali popolno odvzeto poslovno sposobnostjo opravljajo le prostovoljsko delo, ki ustreza njihovi starosti in psihofizičnim zmožnostim, pri čemer ima ključno vlogo mentor, ki s svojim nadzorom in usmerjanjem zagotavlja varno, zakonito in kakovostno vključevanje teh oseb v prostovoljsko delo ([Zakon o prostovoljstvu](#), 13. člen).

► **Upoštevajte stroške usposabljanj za udeležbo mentorjev in koordinatorjev prostovoljskega dela na različnih izobraževanjih in usposabljanjih.**

► **Predvidite ustrezna sredstva za podpirne ukrepe.** Sredstva organizaciji omogočajo uvedbo in vzdrževanje različnih podpornih ukrepov, zlasti za nove prostovoljce, kot je medgeneracijsko mentorstvo, vrstniške pristope in druge oblike za pomoč prostovoljcem. Prav tako pa omogočajo na primer izvajanje supervizije kot oblike profesionalne refleksije in svetovanja.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Občina Litija sofinancira eno [zaposleno osebo prek javnih del](#) za pomoč prostovoljskim organizacijam pri izvajanju programov.
- ▶ Občina Trbovlje financira redno [zaposlitev koordinatorja prostovoljcev](#) in dejavnosti za otroke v okviru Društva prijateljev mladine Trbovlje.
- ▶ Občina Žalec financira delovno mesto za medgeneracijsko prostovoljstvo, ki se izvaja v okviru [Hiše Sadeži družbe](#).
- ▶ Občina Kočevje v sodelovanju z Ljudsko univerzo Kočevje izvaja [izobraževanje mentorjev prostovoljstva v javnih zavodih](#). Prav tako [izobraževanje za prostovoljce ter mentorje in koordinatorje prostovoljcev](#) v sodelovanju z Ljudsko univerzo Kranj izvaja Mestna občina Kranj.
- ▶ Občina Črna na Koroškem je v sodelovanju s Slovensko filantropijo organizirala [Prostovoljsko akademijo](#).

4.2 Spodbujanje vključujočega prostovoljstva, ki vključuje vse generacije in ranljive skupine

V občinah ustvarite dobre pogoje za dejavno vključevanje javnosti v delo lokalne skupnosti in v prostovoljske priložnosti. Za večji učinek prostovoljstva na socialno vključenost je ključno, da občine skupaj z nevladnimi organizacijami poskrbijo, da postane prostovoljstvo dostopno čim širšemu krogu ljudi – ne glede na starost, življenjske okoliščine ali družbeno ozadje. S tem se ne le krepijo vezi v skupnosti, temveč občine pridobijo boljši vpogled v raznovrstne potrebe lokalnega okolja ter omogočajo prebivalcem, da dejavno soustvarjajo prostor, v katerem živijo.

Načini podpore

- ▶ **Sodelujte v lokalnih promocijskih kampanjah.** Za promocijo prostovoljstva ter ozaveščanje in širjenje vesti o vključujočih prostovoljskih programih podprite lokalne kampanje.
- ▶ **Posebno pozornost posvetite informiranju.** Izvajajte jasno informiranje o vključenosti in prostovoljstvu oseb z manj priložnostmi, prostovoljstvu starejših, migrantov in mladih z bolj raznovrstnimi ozadji.
- ▶ **Spodbujajte raziskave in spremljajte trende.** V svojem lokalnem okolju spodbudite raziskave o vključujočem prostovoljstvu ter novih trendih in inova-

cijah v prostovoljstvu (denimo digitalno prostovoljstvo), ki bi omogočili vključenost večjega števila občanov na nove načine.

- ▶ **Omogočite dostopne javne prostore.** Omogočite urejenost javnih prostorov na način, da bodo odpravljene ovire, ki ranljivim skupinam prostovoljcev izboljšujejo dostopnost in okolje, ki bo prijazno in prijetno za življenje vseh.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Občine, ki imajo prevoze za starejše [Sopotniki](#) in [Prostofer](#), prostovoljem krijejo nekatere stroške, kot so stroški nezgodnega zavarovanja, omogočajo brezplačno malico pri gostincih, pokrivajo potne stroške ali stroške parkiranja za prostovoljce.

4.3 Spodbujanje prostovoljstva med mladimi in otroki

Grajenje vrednot solidarnosti in pomoči v skupnosti se gradi že v zgodnjem otroštvu, zato je pomembno, da spodbujate prostovoljstvo med mladimi in otroki že v času odraščanja.

Načini podpore

► **Organizirajte redne sestanke z ravnatelji vzgojno-izobraževalnih ustanov,** na katerih jim skupaj z nevladnimi organizacijami predstavite pomen razvoja prostovoljstva in spodbujate povezovanje ter dejavno vključevanje mladih v prostovoljske dejavnosti. Na teh sestankih se lahko predstavijo tudi obstoječi programi, kot sta [MEPI](#) in akcija [NVO gre v šolo](#), ki poteka v zasavski regiji.

► **Kakovostna usposabljanja za učitelje – mentorje prostovoljcev.** Organizirajte usposabljanja za učitelje, ki želijo postati mentorji prostovoljcev, s ciljem organiziranja kakovostnega prostovoljstva v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in lokalni skupnosti.

► **Podprite programe nevladnih organizacij za prostovoljstvo otrok in mladih.** Podpirajte programe nevladnih organizacij za prostovoljstvo otrok in mladih, saj ti programi ustvarjajo varno in spodbudno okolje, v katerem lahko otroci in mladi razvijajo občutek odgovornosti, solidarnosti in aktivnega državljanstva.

► **Seznajte mlade o prostovoljskih priložnostih.** Mlade v občini seznajte s prostovoljskimi priložnostmi in nevladnimi organizacijami, ki se jim lahko pridružijo, saj boljša informiranost spodbuja večjo udeležbo, krepi občutek pripadnosti skupnosti in omogoča mladim, da prispevajo k pozitivnim družbenim spremembam.

► **Spodbujajte prostovoljstvo skozi štipendiranje.** Pri podeljevanju občinskih štipendij lahko upoštevate dodatno točkovanje prostovoljskega udejstvovanja mladih, saj to priznava njihov prispevek skupnosti in jih motivira k nadaljnjemu dejavnemu vključevanju v družbeno življenje.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Pri objavi [Javnega razpisa za štipendiranje nadarjenih mladih dijakov in študentov ter štipendiranje deficitarnih poklicev](#) Občina Kočevje dodatno točkuje tiste, ki so tudi prostovoljci.
- ▶ Občina Kidričevo objavlja [javni razpis za dodelitev žepnine študentom in dijakom](#). Pogoji za pridobitev žepnine je dejavno sodelovanje v enem do dveh, ki so registrirani v občini Kidričevo ali delujejo na področju prostovoljstva na njenem območju.
- ▶ Stanovanjski sklad Občine Ajdovščina ima med svojimi merili tudi prostovoljno delo prijaviteljev na [Javni razpis za dodelitev namenskih najemnih stanovanj v najem mladim](#).

»Če mladim že zgodaj predstavimo idejo
solidarne in povezane družbe, jih učimo, da
svet lahko temelji na medsebojni pomoči,
prijaznosti in nesebičnosti.

Pomembno je, da otroci razumejo, da niso
najpomembnejše materialne dobrine ter da
se veliko vrednega v življenju ne da kupiti
z denarjem. S tem sporočilom in majhnimi
koraki soustvarjamo boljšo, bolj človeško
družbo.

**Smo tudi edina občina, ki letno podeljuje naziv
naj prostovoljski razred.«**

Igor Marentič, župan, Občina Postojna

5. PROMOCIJA PROSTOVOLJSTVA IN ORGANIZACIJA DOGODKOV

5.1 Podeljevanje in pridobivanje nazivov na področju prostovoljstva

Podeljevanje nazivov izstopajočim prostovoljkam, prostovoljcem, prostovoljskim organizacijam in projektom je pomembno orodje za prepoznavanje in motivacijo vseh, ki prispevajo k razvoju prostovoljstva v lokalni skupnosti.

Z uradnim priznanjem na ravni občine se ne le zahvalimo za njihov prispevek, ampak tudi širši javnosti predstavimo pomen prostovoljstva in spodbujamo druge k vključevanju. Za dodatno promocijo prostovoljstva dejavno sodelujte pri predlaganju posameznikov in organizacij za prejem nazivov na državni ravni in sodelujte na državnih ali evropskih natečajih za pridobivanje nazivov prostovoljstvu prijazne občine. S tem boste tudi krepili kulturo prostovoljstva ter prepoznavnost lokalnih pobud tudi na državni in evropski ravni.

Načini podpore

► **Krepite informiranost in nudite podporo.** Prek svojih komunikacijskih kanalov obveščajte o odprtih natečajih in pozivih, povezanih s prostovoljstvom. Spodbujajte nevladne organizacije in posameznike, da se prijavijo, ter pomagajte pri pripravi ali podpori prijav, kadar je to mogoče.

► **Predlagajte kandidate za prejem nazivov na natečaje.** Ministrstvo za javno

upravo vsako leto objavi [Javni poziv k predlaganju kandidatov za nagrado oziroma priznanja na področju prostovoljstva](#), ki jih podeljuje Odbor Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva na podlagi 42. in 43. člena Zakona o prostovoljstvu in 5. člena Uredbe o nagradi in priznanjih za prostovoljstvo. Prav tako lahko na [natečaje Slovenske filantropije](#) predlagate mentorje in koordinatorje prostovoljstva, medgeneracijske prostovoljske projekte in zaposlene v javni upravi, ki dejavno prispevajo k prostovoljstvu. Mladinski svet Slovenije razpisuje [natečaj Prostovoljec leta](#), v okviru katerega izberejo najboljše prostovoljke, prostovoljce, prostovoljski projekt, naj mladinskega voditelja oz. voditeljico in naj mladinski projekt za minulo leto.

► **Prijavite se na natečaje.**

Ti omogočajo širjenje dobrih praks in večjo prepoznavnost vaše podpore prostovoljskemu delovanju.

► [Prostovoljstvu prijazna občina.](#)

Prijavite se na natečaj za občine, ki ga razpisuje Slovenska filantropija in je namenjen občinam, ki prepoznajo vrednost prostovoljstva v svoji skupnosti in imajo že vzpostavljene osnovne mehanizme, s katerimi sistematično spodbujajo razvoj in širjenje prostovoljstva ter zagotavljajo podporo delovanju prostovoljskih organizacij.

► [Evropska prestolnica prostovoljstva.](#)

Natečaj razpisuje Evropski prostovoljski center (CEV), katerega cilj je spodbujati prostovoljstvo na lokalni ravni, tako da

naziv podelijo občini, ki podpira in krepi partnerstvo s prostovoljskimi centri in prostovoljskimi organizacijami ter praznujejo in spodbujajo vključujoče prostovoljstvo ter vpliv prostovoljcev. Sodelujejo lahko evropske občine. Med prijavljenimi kandidatkami izbira mednarodna žirija, ki je povezana s prostovoljstvom in zastopa tako civilno družbo kot tudi zasebni sektor ter evropske ustanove.

► **Javno priznavanje prostovoljskega**

dela: Enkrat na leto organizirajte podelitev nazivov prostovoljcem, prostovoljkam in prostovoljskim organizacijam. V postopek vključite javni poziv za oddajo predlogov, strokovno komisijo za izbor in pripravite simbolna priznanja (npr. plakete, zahvalna pisma, možnost objave v občinskem glasilu ipd.). Podelitev se lahko organizira kot samostojen dogodek ali v okviru večjih občinskih prireditev (npr. 5. decembra ob mednarodnem dnevu prostovoljstva ali občinskem prazniku). Podeljenim nazivom namenite promocijo na svoji spletni strani, družbenih omrežjih in v lokalnih medijih, da se krepi ugled prostovoljstva v lokalni skupnosti.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Slovenska filantropija v sodelovanju z Mestno občino Koper vsako leto izvede natečaj Naj prostovoljec za izbor [naj prostovoljca](#) in [naj mentorja prostovoljcev](#).
- ▶ Regionalni center NVO Consulta s sodelovanjem Občine Zagorje ob Savi, Občine Litija, Občine Hrastnik, Občine Trbovlje in Slovenske filantropije izvaja natečaj [Prostovoljec zasavske regije](#), v okviru katerega se podelijo štirje nazivi posameznikom (enemu na občino), eni organizaciji in enemu prostovoljskemu projektu.
- ▶ Občina Postojna vsaki dve leti prek javnega natečaja podeljuje nazive naj mlada prostovoljka, [naj mladi prostovoljec](#) in [naj skupina mladih prostovoljcev](#).
- ▶ Občina Lukovica v sodelovanju s Stičiščem Središče na podlagi javnega natečaja podeljuje nazive [naj prostovoljka](#) in [naj prostovoljec](#).
- ▶ Mestna občina Ptuj na podlagi javnega poziva podeljuje [nagrade s področja prostovoljstva](#) najbolj zaslužnim prostovoljcem na področjih mladinskega dela, športa, zdravstva, socialne varnosti in izobraževanja.
- ▶ Mestna občina Murska Sobota podeljuje nazive [naj prostovoljec](#) prostovoljcem, društvom, prostovoljskim organizacijam in prostovoljskim dogodkom.

»Natečaji igrajo pomembno vlogo pri tem, da prostovoljstvu namenimo posebno pozornost in priznanje. Eden takšnih je tudi natečaj za Evropsko prestolnico prostovoljstva, vseevropsko odprto tekmovanje, namenjeno občinam, ki dejavno podpirajo prostovoljce, razvijajo prostovoljske politike ter spodbujajo rast in razvoj prostovoljstva.

Cilja sta krepitev prostovoljstva na lokalni ravni in njegovo povezovanje z evropskim kontekstom.

Če si vaša občina želi priznanje za svoje prostovoljske pobude, okrepitev lokalnega okvira za prostovoljstvo in spodbujanje kulture prostovoljstva v svoji skupnosti, potem je natečaj Evropska prestolnica prostovoljstva odlična priložnost za vas!«

Franci Zlatař, izvršni direktor, Slovenska filantropija

5.2 Promocija prostovoljstva v lokalnem okolju

Vsak dan lahko spremljamo, kako močno prostovoljstvo spreminja skupnosti – in ljudi. Ne le tistih, ki pomoč prejmejo, temveč tudi tistih, ki jo dajejo. Prostovoljsko delo dokazano izboljšuje dobro počutje, zmanjšuje osamljenost in socialno izključenost, povečuje občutek smisla, spodbuja učenje in celo podaljšuje življenje. Prostovoljci postajajo bolj povezani z okoljem, samozavestnejši in pripravljeni soustvarjati bolj solidarno družbo. Z gojenjem kulture prostovoljstva v lokalni skupnosti se tudi ljudje, ki ostanejo brez zaposlitve, lažje odločajo za prostovoljstvo, s tem pa ohranjajo socialne mreže in ostajajo delovno aktivni, kar je izjemno pomembno pri iskanju nove zaposlitve.

Načini podpore

► **Zagotovite vidnost prostovoljstva v lokalnih medijih.**

Na svoji spletni strani, v tiskanih publikacijah in v stalni rubriki lokalnega mesečnega glasila zagotavljate promocijo prostovoljstva in delitev novic nevladnih organizacij.

► **Poskrbite za dostopnost prostovoljskih priložnosti.**

Aktualna prostovoljska dela na svojem območju in seznam prostovoljskih organizacij lahko na spletni strani objavljate s povezavo na [Posredovalnico prostovoljskih del](#), ki občanom omogoča iskanje del po regiji ter vrsti dela, ki jih zanima. Delite lahko tudi sezname prostovoljskih del in iskalnikov Regijskih stičišč nevladnih organizacij (Zasavska regija – [Imejsefajn](#); Podravje – [MB prostovoljstvo](#);

JV Slovenija – [NM prostovoljstvo](#), Goriška – [Prostovoljska pomoč](#)).

► **Vzpostavite prostovoljsko pisarno.**

Večje občine omogočajo delovanje prostovoljske pisarne, prostora, v katerem zainteresirani prostovoljci, predstavniki organizacij in občani dobijo vse potrebne informacije. Slovenska filantropija že ima takšne pisarne v Ljubljani, Mariboru in Kopru. Regijska stičišča nevladnih organizacij v posameznih regijah nudijo celovito podporo tako nevladnim organizacijam pri njihovem delu kot tudi pri promociji prostovoljstva, iskanju in vključevanju prostovoljcev.

► **Pripravite Letno poročilo o prostovoljstvu** v lokalni skupnosti.

Z njim seznanite občinski oziroma mestni svet, ob sprejemu zaključnega računa proračuna pa ovrednotite prispevek prostovoljcev, ki delujejo v lokalni skupnosti.

► **Obeležujte mednarodni dan prostovoljstva.**

Ob mednarodnem dnevu prostovoljcev, 5. decembra, se občina lahko odloči za različne oblike obeležitve tega dneva, kot je na primer objava županove zahvale prostovoljcem v občinskem glasilu in na spletni strani občine.

V prispevku je smiselno predstaviti podatek o deležu ovrednotenega prostovoljskega dela v okviru občinskega proračuna ter vsebinsko izpostaviti prispevek prostovoljcev, pri čemer je mogoče vključiti tudi informacije o številu prostovoljcev in opravljenih prostovoljskih urah, številu prostovoljskih organizacij in njihovih področjih delovanja.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Občina Črna na Koroškem organizira srečanje [S prostovoljci na kavo](#), na katerem se županja ob sproščenem ozračju in pogostitvi sreča in zahvali prostovoljcem za njihov prispevek v skupnosti.
- ▶ Župan Mestne občine Novo mesto vsako leto decembra pripravi [sprejem prostovoljcev ob mednarodnem dnevu prostovoljstva](#). Sprejem s kratkim kulturnim programom ponuja možnost druženja prostovoljcev, nevladnih organizacij in pogovora z županom. Udeležujejo se ga predstavniki organizacij, ki v svoje delo vključujejo prostovoljce.

»Izjemno smo hvaležni prostovoljcem, ki so v času poplav nesebično priskočili na pomoč naši občini. V znak spoštovanja in zahvale jim bomo na eni najbolj prizadetih cest postavili obeležje in simbol prostovoljstva.

Prejeli smo ogromno pomoči in prav je, da se zanjo tudi javno zahvalimo. Ob različnih natečajih naša občina vedno predlaga prostovoljce, saj želimo pokazati, da cenimo njihov trud in da je njihovo delo prepoznano.

Plaketa ali nagrada sama po sebi ne pomeni toliko kot iskrena zahvala, ki jo vsako leto izrečem prostovoljcem. Vsa društva tudi pokličemo in se jim zahvalimo za opravljeno delo in pomemben prispevek k skupnosti.«

Romana Lesjak, županja, Občina Črna na Koroškem

5.3 Organizacija dogodkov za spodbujanje prostovoljstva in povezovanje organizacij

V občini lahko organizirate dogodke in podpirne dejavnosti, ki so namenjene spodbujanju in vidnosti prostovoljstva v vaši skupnosti.

Načini podpore

► Predstavitve organizacij v občini.

Občine lahko enkrat na leto organizirate stojnice s predstavitvami vseh organizacij, delujočih v vaši občini. Organizirate lahko tudi mesečne predstavitve organizacij na tržnici in občasne dneve odprtih vrat oz. prireditve, kamor povabite nevladne organizacije, predstavnike javnih ustanov, medije in občane.

► Nudite podporo pri organizaciji prostovoljskih dogodkov. Občine lahko nevladnim organizacijam omogočate izvajanje dogodkov, ki promovirajo prostovoljske dejavnosti organizacij brezplačno, na občinskih površinah (trgi, parki, ulice), še bolje pa je, če zagotovi tudi brezplačno pomoč občinskih služb (priklop elektrike, dovoljenja za zaporo ulic, stojnice, odvoz odpadkov ...).

► Nudite podporo pri promociji.

V okviru podpore dogodkov nevladnih organizacij jim zagotovite oglasni prostor v občinskem glasilu za napoved dogodka in poročilo o njem, izobesite plakate, pomagajte pri iskanju potreb po akcijah, potrebnih dovoljenjih in še čem.

► Spodbujajte prostovoljstvo z organizacijo dogodkov. Vključite se v promocijo prostovoljstva z organizacijo lastnih dogodkov. Možnosti sta sodelovanje v vseslovenski akciji [Dan za spremembe](#), ki poteka vsako leto aprila, ali priprava dogodkov v okviru [Nacionalnega tedna prostovoljstva](#).

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Občina Litija v sodelovanju s partnerji organizira [Festival skupnost](#), ki je namenjen temu, da se organizacije in občani povežejo, spoznajo in dejavno vključijo v dejavnosti v svoji lokalni skupnosti.
- ▶ Občina Ivančna Gorica se je pridružila Nacionalnem tednu prostovoljstva in [promovirala prostovoljstvo med občani](#).

5.4 Župan-prostovoljec in občinska uprava dejavno podpirata prostovoljstvo v skupnosti

Prostovoljstvo je vezivo, ki povezuje skupnosti in krepí medsebojno zaupanje.

Ko župan, občinska uprava in javni uslužbenci dejavno sodelujejo pri prostovoljskih dejavnostih, ne le da prispevajo k boljšemu življenju občanov, temveč tudi osebno spoznavajo izzive, s katerimi se srečujejo prebivalci in nevladne organizacije. Njihova angažiranost daje jasen znak, da občina visoko vrednoti prostovoljstvo ter spodbuja dejavno in solidarno družbo.

Načini podpore

- ▶ Župan, podžupan in zaposleni v občinski upravi **dejavno sodelujejo kot prostovoljci**, s čimer postavljajo zgled in bolje razumejo potrebe skupnosti.
- ▶ **Sodelovanje pri lokalnih in državnih prostovoljskih akcijah.** Župan in zaposleni v občinski upravi podpirajo in se dejavno vključujejo v večjih lokalnih/državnih prostovoljskih akcijah (Dan za spremembe, Nacionalni teden prostovoljstva in druge prostovoljske pobude). Prav tako lahko v sodelovanju z nevladnimi organizacijami občina (so)organizira prostovoljske akcije, ki opozarjajo na ključne izzive lokalne skupnosti.
- ▶ **Občina se lahko vključi v že obstoječe programe, kot so:**
 - ▶ Pridobi certifikat Znak kakovosti in redno gosti mlade prostovoljce za

kratkoročne ali dolgoročne dejavnosti v okviru programa [Evropska solidarnostna enota](#). Priporočljivo predvsem za manjše občine, kjer ni profesionalnih NVO oz. prostovoljskih organizacij.

- ▶ **Nastopi v vlogi organizatorja mednarodnega prostovoljnega tabora**, v okviru katerega uredi določeno stvar v lokalnem okolju. Pri organizaciji vas lahko podpre [Zavod Voluntariat](#), ki je predstavnik mreže [Service Civil International](#).
- ▶ **Se poveže s študentskimi delovnimi brigadami**, prostovoljskim programom pod okriljem Študentske organizacije Univerze v Mariboru (ŠOUM), ki vsako leto nudi pomoč prebivalcem krajev, ki so jih prizadele naravne nesreče ali pa so demografsko ogroženi.
- ▶ **Prisotnost na dogodkih nevladnih organizacij.** Župan in občinska uprava se udeležujeta dogodkov, ki jih organizirajo nevladne organizacije, s čimer krepijo podporo in izpostavijo prispevek prostovoljstva v lokalni skupnosti. Dejavna prisotnost občinskih predstavnikov zagotavlja boljše poznavanje in razumevanje potreb organizacij in prebivalcev.

PRIMERI IZ PRAKSE

- ▶ Občine skupaj s krajevnimi skupnostmi, javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami organizirajo [čistilne akcije](#), ki se jih udeležijo tudi župani in zaposleni na občinski upravi.
- ▶ Župani občin, v katerih deluje storitev brezplačnih prevozov za starejše, ki jo zagotavlja Zavod Sopotniki, se ob Evropskem tednu mobilnosti udeležijo akcije [Župani za volani](#) in starejše na ta dan zapeljejo po opravkih.
- ▶ Občina Hrastnik je gostila [22. Študentsko delovno brigado](#), na kateri so prostovoljci vzpostavili več pešpoti ter urejali in markirali planinske poti v občini. Urejali so tudi okolico športnih objektov in uredili Čebelarski dom.

»Verjamem, da lahko župani pomembno spodbujamo prostovoljstvo s tem, da smo mi zgled. Z lastnim prostovoljskim delom in odnosom do županovanja kot poslanstva, ne le kot poklica.

Na ta način lahko navdihujemo druge. Menim, da lahko s skupnimi močmi premikamo meje. Naša občina nosi naziv Prostovoljcem prijazna občina že od njegove uvedbe.

S Slovensko filantropijo izredno dobro sodelujemo. V času poplav in po njih smo imeli prostovoljski servis. Zdaj pa pripravljamo prostovoljsko akademijo, na kateri želimo izmenjati dobre prakse, povezati tiste, ki želijo prostovoljstvo razvijati, ter pritegniti tudi odločevalce.«

Romana Lesjak, županja, Občina Črna na Koroškem

IV. KORISTNE POVEZAVE

Verjamemo, da so se vam ob prebiranju naših predlogov utrnile številne zamisli pa tudi nova vprašanja. Za podporo pri razvoju prostovoljstva, razlago zakonskih določil in mreženje z občinami, ki že imajo urejeno prostovoljstvo, smo vam na voljo partnerji, ki se na kratko predstavljamo v nadaljevanju.

1. ZaNVO – Mreža regionalnih stičišč nevladnih organizacij

ZaNVO smo mreža dvanajstih slovenskih nevladnih organizacij, ki delujemo kot regijska NVO-stičišča. S svojim strokovnim znanjem in izkušnjami s področij zagovorništva, prava, vodenja projektov, organizacije in načrtovanja ter komuniciranja nevladnim organizacijam zagotavljamo strokovno podporo, jih razvijamo in spodbujamo medsektorsko sodelovanje. Posebno pozornost namenjamo vključevanju občanov in občanov v procese odločanja o pomembnih zadevah v lokalnem okolju. Za uspešne zgodbe, ki jih pišemo skupaj z nevladnimi organizacijami in lokalnimi samoupravami, se povezujemo z različnimi razvojnimi partnerji in strokovnjaki v lokalnem in širšem okolju. Program regijskih stičišč nevladnih organizacij financira Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za nevladne organizacije.

- ▶ [ZaNVO – Mreža regionalnih stičišč nevladnih organizacij](#)
E-pošta: info@zanvo.org **Mrežo ZaNVO sestavljamo**
- ▶ Gorenjska regija [Stičišče NVO Gorenjske](#)
- ▶ Goriška regija [Regionalno stičišče NVO Planota](#)
- ▶ Jugovzhodna Slovenija [Regijski NVO center](#)
- ▶ Koroška regija [Koroško regionalno stičišče nevladnih organizacij – KOROCIV](#)
- ▶ Obalno-kraška regija [ISKRA – Stičišče NVO Istre in Krasa](#)
- ▶ Osrednjeslovenska regija [Stičišče Središče](#)
- ▶ Podravska regija [Regionalno stičišče nevladnih organizacij Podravja](#)
- ▶ Pomurska regija [Regionalno stičišče nevladnih organizacij Pomurja](#)
- ▶ Posavska regija [Regionalno stičišče nevladnih organizacij Posavja](#)
- ▶ Primorsko-notranjska regija
[BOREO, Regijsko stičišče nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije](#)
- ▶ Savinjska regija [Regionalno stičišče NVO Savinjske regije NOVUS](#)
- ▶ Zasavska regija [Regionalni center NVO Consulta](#)

2. Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva

Slovenska filantropija je nevladna neprofitna organizacija s statusom delovanja v javnem interesu, ki si prizadeva za bolj humano in vključujočo družbo. Deluje na področjih prostovoljstva, migracij, človekovih pravic, medgeneracijskega sodelovanja in socialnega vključevanja ranljivih skupin. S svojimi programi spodbuja solidarnost, aktivno državljanstvo in krepitev socialne povezanosti. Je tudi nosilka nacionalne mreže prostovoljskih organizacij in pobudnica vseslovenskih akcij, kot sta **Dan za spremembe** in **Nacionalni teden prostovoljstva**.

- ▶ [Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva](#)

E-pošta: **slovenska@filantropija.org**

3. CNVOS – Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij

CNVOS – Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij je osrednja podporna organizacija slovenskega nevladnega sektorja. Nudi pravno, finančno in komunikacijsko podporo nevladnim organizacijam, zagovarja njihove interese v procesih oblikovanja politik ter skrbi za večjo prepoznavnost in vpliv civilne družbe. CNVOS upravlja tudi največji informacijski portal za NVO in redno pripravlja izobraževanja, analize in razvija orodja za krepitev njihovega delovanja. S svojo podporo številnim prostovoljskim organizacijam pomembno prispeva k razvoju in promociji prostovoljstva v Sloveniji.

- ▶ [CNVOS – Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij](#)

E-pošta: **info@cnvos.si**

Smernice za spodbujanje prostovoljstva v občinah

Izdajatelj

ZaNVO – Mreža regionalnih stičišč nevladnih organizacij

Smernice so pripravili

ZaNVO – Mreža regionalnih stičišč nevladnih organizacij

Slovenska filantropija

CNVOS

Avtorji_ce prispevkov

Brigita Horvat, Zavod PIP

Damian Buraczewski, Ustanova fundacija BiT Planota

Jasna Ratoša, Kulturno izobraževalno društvo PiNA

Klara Kržišnik, Consulta

Petra Cilenšek, CNVOS

Sabrina Lever, Slovenska filantropija

Staša Dabič Perica, Zavod PIP

Oblikovanje

Michela Colorito, Kulturno izobraževalno društvo PiNA

Lektura

Nina Štampohar

Leto izida

2025

Projekt sofinancira Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za razvoj nevladnih organizacij.

Vsebina publikacije/dokumenta ne predstavlja nujno stališč Ministrstva za javno upravo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRA

c n v o s
center za informiranje, sodelovanje
in razvoj nevladnih organizacij

SLOVENTROPIJA
FILANTROPIJA

